

LI HE
(791-817)

Li He va néixer sota la dinastia Tang en una petita ciutat prop de Luoyang, capital de Xina en aquell moment. La seva era una família de petits funcionaris, relacionada de lluny amb la casa imperial però, de magres recursos. Les biografies de Li He contingudes tant en la Vella com a la Nova Història de la dinastia Tang mostren una família noble i pobra, amb les suficients connexions perquè el gran poeta Du Fu (712-770) dediqués un poema de comiat al pare de Li He. Ben aviat aquest es destacà com un nen prodigi, escanyolit i un punt esquerp, lletraferit i excessiu en tot. Captivat pels dimonis i els esperits, directament entroncat amb la vella tradició xamànica xinesa, lector frenètic i apassionat, amb una estranya cabellera blanca des de la mateixa adolescència, els seus poemes, vibrants de sons i de colors, sovint inextricablement obscurs, han obsessionat sempre més els lectors xinesos. Protegit des de molt jove per un dels més grans poetes i pensadors de la dinastia Tang, Han Yu (768-824), va suspendre els exàmens imperials a causa d'un tabú protocolari i es va veure relegat a feines menors que l'allunyaven de la Cort i, per tant, de tota possibilitat de fer servir la seva veu. Colèric i amargat, bevent a raig fet mentre omplia papers i papers de vibrants allucinacions poètiques, alternà els seus destins successius amb llargues visites a casa seva, on finalment morí, probablement de tuberculosi, als 27 anys.

D.F.

馬詩二十三首

其一

龍脊貼連錢，
銀蹄白踏煙。
無人織錦韉，
誰爲鑄金鞭。

Ma shi er shi san shou

Qi yi

Long qi tie lian qian,
yin ti bai ta yan.
Wu ren zhi jin chuan,
shui wei zhu jin bian.

POESIES DE CAVALLS

I

D'un drac tens l'espina: rosari de monedes.
De plata, els cascs, quan petgen blancs, el fum.
¿I ni et teixeix ningú cap gualdrapa de flama?
¿I aquell qui és que et fondrà un fuet d'or?

其 二

臘月草根甜，
天街雪似鹽。
未知口硬軟，
先擬蒺藜啣。

Qi ez

La yue cao gen tian,
tian jie xue yi yan.
Wei zhi kou ying quan,
xian ni ji li xian.

II

El dotzè mes: l'arrel de l'herba és doiça.
Al carrer gran la neu sembla de sal.
No saps si tens la boca dura o tendra.
Prova, primer, de mossegar-hi un card.

其三

忽憶周天子，
驅車上玉山。
鳴騶辭鳳苑，
赤驥最承恩。

Qi san

Hì yì Zhou tiān zǐ,
qū chē shàng yú shān.
Míng cōu cí fēng yuán,
chì jì zuì chéng ēn.

III

Recordo, en sec, l'emperador dels Zhou
que escalava, al galop, la Muntanya de Jade.
Fressa de cascs dient adéu al Parc del Fènix
i un favorit eximi: el Cavall Roig.

Aquest poema fa referència a un tema de la tradició xinesa recollit en un text del s. VII o VI a C, el *Mu Tianzi Zhuan*: el viatge que el rei Mu de la dinastia Zhou Occidental (1121-711 a C) va fer a Occident per anar a visitar la Reina Mare de l'Oest, que vivia a la Muntanya de Jade (identificada habitualment amb la serralada del Kun Lun). En aquest viatge, l'emperador Mu guiava un tronc de vuit cavalls extraordinaris, el primer dels quals era el Corser Roig.

其四

此馬非凡馬，
房星是本星。
向前敲瘦骨，
猶自帶銅聲。

Qi si

Ci ma fei fan ma,
fang xing ben shi xing.
Xiang qian qiao shou gu,
you zi dai tong sheng.

IV

Aquest cavall no és un cavall qualsevol:
de la mansió Fang és la pròpia estrella.
Ves-li al davant i tusta-li els ossos delicats:
talment com si el portés dins seu, sonarà el bronze.

La cosmologia antiga dividia el cel en 28 mansions lunars, agrupades al seu torn en cinc palaus. La quarta d'aquestes mansions, pertanyent al Palau de l'Est, era la mansió Fang.

其五

大漠沙如雪，
燕山月似鉤。
何當金絡腦，
快走踏清秋。

Qi wu

Da mo sha ru xue,
yan shan yue yi gou.
He dang jin luo nao,
kuai zou ta qing jiu.

V

Al gran desert l'arena sembla neu.
Damunt del Yan la lluna és com un ganxo.
¿Com pots posar-li brida d'or al cap?
Corre, lleuger, petjant la tardor pura.

El gran desert fa referència al desert de Gobi i el mont Yan és una muntanya de Mongòlia.